om botten van alle zijden wilde loten uit en verwildert, als God het niet verhoedt, de hele boom. Geen vernieuwing met nieuw bloed, Onze Kamer-fractie bestaat weer uit het oude stelletje alsof er in vier jaar niets veranderde, waardoor nieuw bloed hoogst noodzakelijk is. Er leeft nu nog een oud geslacht voor wie de oude zakken nog splinternieuw zijn en wie de oude termen nog als muziek in de oren klinken. Maar als dat geslacht zal zijn heengegaan, dan staat daar het nieuwe geslacht, dat alle fraseologie haat en nieuwe wijn in nieuwe lederen zakken begeert. En draagt dan de oude wingerd geen vruchten meer, doch alléén maar bladeren, dan zal dat nieuwe geslacht zich keren tot die partijen waar het wel vruchten meent te vinden, al zou het dan ook alléén maar op economisch gebied zijn.

Dan is ook de doorbraak volkomen en zullen we armer zijn aan medestrijders voor onze schone beginselen dan Groen het in zijn tijd was.

De antirev. partij verdient voorts ernstige kritiek in haar houding ten opzichte van het passieve vrouwen-kiesrecht.

Daaromtrent horen we dit:

> Wilt ge nog een bewijs van het ouderwetse gedoe in onze Anti-Revolutionaire partij? Het is de quaestie van het kiezen van **vrouwen** voor Kamerlid. Onze wakkere Anti-Rev. vrouwen, zoals onze partij er juist zovele telt en die, tot nu toe op de achtergrond, toch zo'n kracht geweest zijn, die vrouwen zeggen: „Zijn wij ook niet in staat om een deel der regeringstaak op ons te nemen? Waar zien die ouderwetse mannetjes ons toch voor aan?" Wie heeft ze niet bij dozijnen in zijn omgeving, zulke intelligente vrouwen, die bij deze verkiezing **niet** gestemd hebben omdat zij zich in zulk een ouderwets milieu niet langer thuis voelen? Elke partij kent de betekenis die vrouwen hebben ook waar het 't politieke en staatkundige leven betreft, alleen de A.R. weet het niet. Zij denken bij ons veriles dan ook alleen maar aan het Ger. Pol. Verbond en aan emigranten. Wat een psychologische blunder, Ge vraagt U af: spreken zulke mannen wel ooit met intelligente A.R.-vrouwen? Zo niet, dan is dit een gebrek in hun opvoeding en een ontstellend tekort in hun culturele ontwikkeling. Dan is tevens veel verklaard van onze tegenwoordige politieke achteruitgang.
>
> Waar is, zo vragen wij, het rapport gebleven dat over deze zaak is uitgebracht? Waarom hoort de A.R.-partij daar zo niets van? Is dan de doofpot het enige meubelstuk waarvoor het partij-bestuur der A.R. nog verering heeft?

Ziehier de hoofdpunten uit het requisitoir van de Heer Ingwersen.

Wie de situatie kent zal moeten toegeven, dat hij herhaaldelijk de spijker recht op de kop slaat.

En toch — de kern, de wortel van het kwaad wordt in dit stuk n i e t geraakt.

Er zijn wel uitspraken in de brochure van Ingwersen, welke in de goede richting wijzen. Zo wanneer hij de antirevolutionairen toeroept:

> **Reken toch af met al wat niet uit God is, ook in de huishouding van uw partij. Laat toch de geest der oude helden U weer bezielen.** Zie niet op mensen want God alléén is groot. Zo zag het ook onze geestelijke Vader op politiek en staatkundig gebied, Abraham Kuyper. Hij had vele vrienden, mannen die hij, wat hun geestelijk bestaan betrof, hoger achtte dan hij het zichzelf deed. Het bracht hem de diepste zielesmart hen te moeten bestrijden. Maar ging het om de waarheid dan zei hij: **„Het moet".** Zó streed hij tegen de vrome Beets, tegen de godvruchtige Gunning. Met zielepijn, maar het **moest.** Zó doet een man die weet dat het **er** tenslotte op aan komt wat zijn geweten, van Gods wege, hem zegt te **moeten** doen. Is er gehoor naar Uw geroep om verandering van zaken in de partij, dank dan God voor die genade, want het is beter in vrede te leven dan in strijd. Maar blijft men, ook na de harde les en de felle geselslag die deze verkiezing ons gaf, nog doof, weet dan toch wat U te doen staat, of ge zijt geen Anti-Revolutionaire mannen maar weifelaars. En voor zulke mensen is de doorbraak toch de enige weg die ook zij eenmaal zullen opgaan. Er zit dan geen pit meer in.

Zo ook wanneer hij schrijft:

> De Anti-Revolutionaire partij moet niet het beschimmeld plantje, zonder groeikracht, blijven dat het nu is, en waar gedurig een blad van af valt omdat het verdorde. **Geest en geestkracht moet er weer komen en voor alles Geest van boven, Het geven van grote mannen, waarmee wij dan bedoelen mannen, die door Gods Geest bezield zijn, kan God alléén.** Daarom moet er bij gelovige mensen een gedurig gebed zijn om zulke mannen. Want zonder die is elke organisatie ten slote gedoemd om een kerker te worden waarin de nog aanwezige geest, uit vroeger dagen, versterft.

Maar tegenover deze en dergelijke uitspraken horen we ook beweringen als deze:

> De A.R.-partij heeft haar ontstaan te danken aan een religieuze beweging, namelijk aan het Réveil. Het zou van geen diepe ernst getuigen als we ook niet de vraag stelden: „Is het geloofsleven wel sterk genoeg om, ook op politiek terrein, het licht te doen schijnen?" **Verre** is het van ons om te betwijfelen of de mannen die ons vertegenwoordigen wel gelovige mannen zouden zijn. Maar wel doet zich de vraag voor: Zijn alle zielsfaculteiten bij deze mensen voldoende ontwikkeld waardoor ze machtige instrumenten worden van de Geest Gods? De religieuze en de zedelijke faculteiten zijn wel in orde, maar hoe staat het met de aesthetische? Groen was een kunstenaar wat zijn schrijverstalent betreft en Kuyper was de grote kunstenaar, die zich niet alleen door zijn machtige rede, maar ook door zijn grote fantasie liet leiden. Wat is een staatsman zonder fantasie? Hoe zal hij de dingen, die er nog niet zijn, maar komen moeten, als reeds aanwezig voor zijn geestesoog aanschouwen? Ach, zeg het maar klaar en helder, deze belangrijke zielsfaculteit wordt ten enenmale gemist. En toch is, volgens een groot A.R.-staatsman en volgens alle cultuur-historici, de bloei der kunsten de juiste maatstaf van de levenskracht der volkeren. Wij kunnen dan ook niet aandachtig luisteren naar de vertogen van geleerden die alleen geleerd zijn, noch naar de vraagstukken van de mathematicus, wanneer hij niet ook iets méér is. Maar als hij, behalve met de wiskundige gronden der dingen, ook met de feestelijke pracht bekend is, dan zijn zijn vertogen juist, en is zijn rekenkunde muzikaal. Maar de eertijds zo sappige rank van ons politieke leven is dor geworden en zij, die dit nu juist zo mooi vinden, omwinden zich dan ook het hoofd met een dorre wingerdrank.
>
> Wat de parlementaire redevoeringen betreft daar komen we niet boven de Geref. Jongelingsvereniging uit. En hoe belangrijk die óók is voor jongelingen, bij mannen is het niet overschrijden van dit peil een bewijs van zeniele aftakeling.

En we vragen ons met verwondering af: is „sterk" geloofsleven inderdaad een harmonische ontwikkeling en ontplooiing van alle ziele f a c u l t e i t e n van een christen?

Neen, deze brochure raakt d e k e r n niet! Zij is er eerder ook een symptoom van!

Om de werkelijke ellende der huidige christelijke politiek te ontdekken moeten we d i e p e r en ook a n d e r s zien dan de Heer Ingwersen doet. Dan moeten we de geloofskijk hebben van b.v. Ds J. C. Sikkel, die de Heer Ingwersen óók noemt. En we moeten dan speciaal naar Sikkel luisteren als hij reeds voor de malaise van de antirev. partij in zijn dagen steeds en voor alles twéé oorzaken noemt. Vooreerst het niet meer w e r k e l i j k e n w a a r a c h t i g g e l o v e n i n h e t W o o r d G o d s in zijn allesbeheersende betekenis óók en speciaal voor de politiek! En daarna en in onlosmakelijke samenhang daarmee: h e t v e r v a l v a n d e k e r k! Als het met dat geloof in de kerk mis is, als speciaal de kerk niet meer waarachtig k e r k is in prediking, pastorale zorg en tuchtoefening, dan, aldus Sikkel, late men óók voor de christelijke politiek alle hoop varen!

Misschien noemt de Heer Ingwersen een oordeel als het bovenstaande „preken". Hij spreekt daarover juist in verband met de achteruitgang der christelijke partijen. En hij noemt dat in dat verband „uit den boze".

Mocht de Heer Ingwersen of anderen zo oordelen, dan zou ik hen willen herinneren aan het woord van Kuyper: „In de 16de en 17de eeuw was de predikatie zulk een k r a c h t in het n a t i o n a l e (!!!) leven, dat metterdaad de prediking de algemene denkbeelden beheerscht, de zeden en gewoonten bevestigd, de nationale roeping tot klaarheid heeft gebracht.

De tegenstanders waren b a n g voor de predikatie, omdat ze wel wisten, hoe, waar de predikatie doorging, d e v r e e z e G o d s werd gewonnen."

En om de vreze Gods gaat het. Die is nog steeds het beginsel der wijsheid. Ook der politieke wijsheid.

C. V.

KERKNIEUWS

B e r o e p e n te:
Zaandam, E. Koop te Zwartsluis.
Ulrum, J. Verkade te Zuidwolde (Dr.).

B e d a n k t voor
Armadale (West-Australië), W. W. J. v. Oene te Schiedam;
Vollenhove-Cadoelen, J. P. v. d. Stoel Jr te Grootegast.

— AFSCHEID EN INTREDE. Ds Pieffers, die naar Canada vertrekt, zal 20 Juli afscheid nemen van zijn gemeente te Bussum. Zijn vertrek zal omstreeks 20 Augustus per vliegtuig plaats vinden.

Ds Lok te Stadskanaal neemt aldaar op 3 Augustus afscheid, terwijl hij zich op 31 Augustus aan de gemeente te Bussum hoopt te verbinden.

— NAAR HET ZENDINGSVELD. De bevestiging en intrede van Ds A. H. Algra, beroepen predikant voor de zendingsarbeid op West-Borneo is voorlopig vastgesteld op Woensdag 27 Augustus in de Noorderkerk te Groningen. In deze Dienst des Woords hoopt voor te gaan ds L. L. v. d. Vliet te Groningen.

— RADIOKERKDIENST. A.s. Zondagmorgen zal om 10 uur via de N.C.R.V. een kerkdienst uitgezonden worden vanuit de Geref. Kerk te Leerdam. Voorganger is ds J. Kok. Gelezen wordt Ezechiël 9; de tekst der prediking is Openb. 7 : 1—8. Gezongen zal worden: Ps. 135 : 1, 2, 8; 46; 91 : 1, 5.

— PROPAEDEUTISCH EXAMEN. Geslaagd voor het propaedeutisch examen de heren J. M. Zinkstok, drs in de geologie, Kampen, J. Veenhof, Kampen en J. M. Goedhart, 's-Gravenhage.

— CAND. C. DE HAAN. In aansluiting aan een vroeger bericht in dit blad, deelt cand. C. de Haan, Nieuw-Amelisweerd, Utrecht mee, dat hij thans een eventueel beroep in overweging kan nemen.

— VACANTIEGANGERS HOEK VAN HOLLAND E.O. Voor hen, die hun vacantie doorbrengen in Hoek van Holland of 's-Gravenzande, zij er aan herinnerd, dat de Geref. Kerk, die zich in Monster bevindt, haar diensten houdt in gebouw Odeon, Havenstraat 7, des morgens om kwart voor tien en des middags om 3 uur.

TE KOOP:
10 JRG. „DE REFORMATIE",
nummers 1—5; 17—20;
w.v. drie geb. Tevens jrg 15 w.v. ontbreken nrs 1, 5—7, maar met afscheidingsnummer. Br. no. 553, Bur. „De Reformatie" te Goes.

Boekbinderij VAN KUIJK
Voor al Uw B i n d w e r k.
Reformatie . . . . *f* 3.75
Catechismus . . . *f* 2.35
Alle toezendingen onder rembours.
Zalmstraat 1 - Scheveningen

En nu... allemaal!
Deze zangbundel heeft in de pers zeer de aandacht getrokken. Heeft U de bundel al in Uw bezit? Prijs *f* 7.90.
Bestelbaar bij de boek- en muziekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeefster:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. TE GOES.

Gereformeerde Onderwijzersopleiding
Voor de 3-jarige cursus, die **definitief** D.V. begin Sept. a.s. zal beginnen, kunnen nog **AANMELDINGEN** worden ingezonden bij de Directeur der Opleiding, W. NUGTEREN, Lasondersingel 25, Tel. 7496 (K 5420), **Enschedé.**
Lesgeld *f* 120.— per jaar. De mogelijkheid tot suppletie van pensionkosten is aanwezig.
Leerlingen moeten in het bezit zijn van tenminste U.L.O.-diploma of een gelijkwaardige opleiding hebben genoten. **Eventueel kan plaatsing na toelatingsexamen geschieden.**

OM UWENTWIL GETROOST
DRIE PREDIKATIËN van PROF. B. HOLWERDA
Deze predikatiën handelen over de volgende stoffen:
„HEERE, GIJ DOORGRONDT EN KENT MIJ...", Psalm 139.
„ECONOMIE IN DE HOPE DES EEUWIGEN LEVENS...", Lucas 16 : 1—12.
„CHRISTUS' EVANGELIE OMTRENT DE ANTICHRIST...", 2 Thess. 2 : 6—12.
Wij voldoen met deze uitgave aan het verzoek, dat van verschillende zijden tot ons kwam, om deze preken in druk te brengen. De prijs is *f* 1.50.
Ingenaaid in stevige omslag en verkrijgbaar bij de boekhandel of bij de Uitgevers:
Oosterbaan & Le Cointre N.V. te Goes — Gironr 36000

In Memoriam Prof. Dr K. Schilder
GEREFORMEERD CONFESSOR
Rede uitgesproken door G. Puchinger voor een kring van de S.S.R. en genodigden op Vrijdag 28 Maart j.l. met een fraaie foto op kunstdruk van de overledene, los inliggend.
Prijs *f* 1,25.
Ds W. de Graaff schrijft in het Kerkblad van Giessendam:
> Deze rede, opgesteld door een zelfstandige geest, geeft met grote liefde een prachtig overzicht van het leven van Prof. Schilder. Het lezen ervan doet weldadig aan. Er komen enkele gedeelten in voor, welke hoofdzakelijk van betekenis zijn voor de leden en oudleden van S.S.R., maar dit neemt niet weg, dat het geheel voor ieder die graag een kort overzicht wil van het leven en de betekenis van Prof. Schilder, voor zover dat thans dan mogelijk is en in zulk een kort bestek, dit werkje moet lezen. Hij zal er waarlijk niet een herhaling in vinden van wat b.v. al in „De Reformatie" ter herdenking heeft gestaan, maar iets totaal anders, doch niet minder mooi of minder belangrijk.

Ds D. Nieuwenhuis te Vlaardingen merkt op:
> Zijn referaat is, zoals vele van zijn redevoeringen en publicaties, voortreffelijk en laat ons de brede betekenis van de ontslapen Hoogleraar uitstekend zien.

Via de boekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeefster:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. te Goes, Giro 36000